

VÄGGAR *kan* TALA

Vi lägger stora pengar på möbler, men när det kommer till konst är vi ofta fegare. I sin nya bok *Häng konsten lågt* slipar Plaza Interiörs medarbetare Karolina Modig konstvärldens trösklar med sandpapper. Följ hennes personliga resa mot en egen konstsamling.

Text KAROLINA MODIG Foto CHRISTOPHER HUNT

Det började med Monet. Jag var sju år och ville vara Linnéa i målarens trädgård, springa över broarna i Giverny, hoppa på näckrosblad och lyssna till historien om den skäggige fransmannen som dag ut och dag in stod vid sitt staffli och målade samma broar och samma dammar i varierande färgskalor och format.

25 år senare har jag precis sålt en lägenhet med bra vinst (som så många andra i Stockholm idag), jag har bestämt mig för att dra bort 50 000 ur renoverings- och inredningsbudgeten och istället satsa de pengarna på konst. För under de 25 år som gått sedan Linnéa och Monet har jag fallit och fallit igen, för åtskilliga konstnärer och konstverk. Jag har dessutom, tillsammans med Erik Modig, skrivit boken *Värdet av konst* (2013), där jag grottat ner mig i studier om hur konst påverkar oss och förstätt att konsten gör oss gott. Den påverkar vår hjärna, öppnar upp för nya tankebanor och stimulerar intellektet. Jag känner till vinsterna av att omge sig med konst och jag tror att fler skulle må bra av att föra in mer konst i sin vardag. Samtidigt vet jag att det finns trösklar in till konstvärlden som sätter krokben för många. Många är osäkra på sin smak, vet inte hur de ska bära sig åt för att hitta den, och är framförallt osäkra

på hur de ska våga lita på den. Konstvärlden kan också kännas exkluderande och elitistisk, och att stå för en åsikt som inte går i linje med experternas kan kännas obehagligt.

När det gäller inredning har vi inte riktigt samma osäkerhetströsklar att förhålla oss till. Många lägger stora pengar på renovering och möbler, men få inkluderar konsten i satsningarna. Det är synd. Konst säger så mycket mer om dig själv och påverkar dig generellt i högre utsträckning än en soffa.

Jag bestämde mig för att skriva en ny bok. Genom bokens kapitel får läsaren följa min resa mot att bygga upp den där lilla konstsamlingen, med 50 000 kronor på fickan och en massa funderingar i huvudet. Många har en uppfattning om att konst i regel är väldigt dyrt. De där trösklarna jag pratar om kommer till stor del från medierapportering om verk som sålts för rekordsummor och det finns en föreställning om att konst bara är till för de med miljoner på banken. Jag ville ta reda på om det verkligen var så. Min tanke med mina 50 000 kronor var att få koll på hur långt en sådan summa kan räcka, och siktet var inställt på minst fem verk. Jag ville se och försöka bekräfta min egen vaga uppfattning om att det går

UR HÄNG KONSTEN LÅGT

– En personlig resa mot att närma sig konsten och bygga en konstsamling på 1 000 kronor i månaden.

AV *Karolina Modig*
/ RHEOLOGICA PUBLISHING

Häng konsten lågt vill sänka trösklarna in till konstvärlden, få folk att bli säkra på sin smak och sin åsikt, förklara varför det är viktigt att lita på sin egen magkänsla samt visa att det går att köpa konst med en begränsad budget. Boken vill stärka människors nyfikenhet på konst och visa att man både kan njuta av och köpa konst på sina egna villkor. I boken presenteras forskningsresultat som visar på konstens positiva effekter för vår hjärna/våra tankar. Tio yrkesverksamma inom konstvärlden ger sina personliga råd och tips, och parallellt med expertråden bygger författaren själv en liten konstsamling för en total budget på 50 000 kronor. Häng konsten lågt ger tips på hur och var man kan söka efter konstverk och förklarar hur det går till att handla på galleri, auktion, digitalt och direkt av konstnären.

UTGIVNINGSDATUM:
Mitten av november.
FÖRBESTÄLLNING:
www.hängkonstenlåg.se

Artikelförfattaren Karolina Modig med två av verken som hon köpte under arbetet med sin nya bok *Häng konsten lågt*. "I always hang my pictures quite low in order to make you approach the pictures with your stomach rather than with your eyes" är ett citat av Annika von Hausswloff som inspirerat till titeln.

Print Bocca Baciata 4, av danska konstnären Alexander Torborg.

Blyertstavla Secret, av svenska konstnären Filippa Barkman.

DEMOCRACY

Signerat screentryck av The Designers Republic.

Mitt första konstköp /**JONAS KLEERUP**

Konsult och rådgivare inom konstvärlden.

När jag studerade arkitektur i London var The Designers Republic mina stora favoriter och på deras nyskapande hemsida fanns signerade screentryck att köpa. Tror att de kostade en knapp tusenlapp, vilket var mycket för en student i ett dyrt London. Ramade dock inte in dem förrän flera år senare, så mesta tiden låg de kvar i sin förpackning. Men jag tror det var första gången begäret att äga ett konstverk uppstod. Jag ville stötta och vara en del av dem.

Under samma period syntes även Banksy på fasaderna i kvarteren där jag bodde (även om de på den här tiden tvättades bort ganska snabbt, till skillnad från idag). Jag minns att jag gick och sneglade på hans screentryck, som på den tiden faktiskt såldes på varuhuset Selfridges. De kostade någon tusenlapp eller två. Men jag slog aldrig till. Alla konstsammlare har liknande historier om tillfällen man missade, det är därför jag nuförtiden alltid hellre köper än tvekar.

att hitta bra konst för en begränsad budget. Att man för 1 000 kronor i månaden kan få åtminstone ett fantasiskt verk per år. Att för en stund tänka bort de stora, väletablerade namnen och hitta inspirationen i alla de andra konstskatter som gömmer sig där ute.

För att fördjupa min kunskap intervjuade jag en rad spännande konstnärer. En tanke som spökar hos många inför ett konstköp är idén om ekonomisk investering. Att den konst man köper någon gång måste öka i finansiellt värde. Men den apparat som styr konstmarknaden är väldigt svår att förutsäga. Vilka verk som stiger i värde och vilka som inte gör det omgärdas av så många fler parametrar än konstnärens skicklighet och allmänhetens gillande. Framför allt är det en del av konstvärlden som är svår att vara del av om man inte sitter på riktigt stora ekonomiska muskler. Pontus Silfverstolpe, grundare av Barneby, världens största söksajt för auktioner, ger en kortfattad förklaring till varför det är så svårt att handla konst som investering.

– Konstmarknaden, där det bestäms vad som stiger i värde eller inte, styrs av professionella köpare och säljare, gallerister, auktionshus, samlare, museer ... De hjälps åt att bygga och behålla värden med hjälp av pr-människor och allt möjligt. Det finns företag som har en enorm konstsamling och som också arbetar med sin samling genom att låna ut verk till museer, sponsrar konstutställningar, ger ut kataloger och så vidare. På det sättet ökar de värdet på sin egen konst. Marknaden styrs av de aktörer som kan det här och som spekulerar. De är beredda att satsa miljardbelopp för att öka värdet på sina samlingar med ytterligare miljarder. Kan du inte vara med och påverka det här – vilket de flesta inte kan – då ska du köpa det du tycker om och har råd med, med pengar du kan avvara.

Men var ska man då leta när man väl vågar lita på sin smak och släpper tanken på att köpa för att investera?

Jag började med ett besök på ett galleri som representerar några av Sveriges största konstnärer. Jag tycker om flera av dem och var nyfiken på hur långt ifrån verkligheten jag skulle vara med min budget. Med ett osäkert: "Vad har du för max 25 000 kronor?", och: "Det kanske är jättekonstigt att fråga så?" startade jag konversationen med galleristen, som jag befارade skulle skratta lite torrt, skriva obekvämt på

"Jag fick veta att jag på stående fot kunde köpa tre verk från en av *SVERIGES* genom tiderna *DYRASTE KONSTNÄRER*, och ändå ha pengar över"

sig och säga: "Inget alls, hejdå". Men istället blev jag presenterad en rad konstverk från olika konstnärer. Ett verk kostade bara några hundralappar mer än mitt senaste frisörbesök och jag fick veta att jag på stående fot kunde köpa tre verk från en av Sveriges genom tiderna dyraste konstnärer, fotografen Cecilia Edefalk, och ändå ha pengar över.

Där började min konstresa, och som ni förstär började den väldigt bra. Peppad av mitt första besök fortsätter jag i boken att leta mig genom gallerier, auktioner, digitala konstshoppar och konstnärsateljéer, i jakt på potentiella köp. Vidare följer några exempel på vad som blev tydligt för mig under resan.

Det finns en föreställning om gallerier som snobbiga, stela och slutna platser. Men även det är en föreställning som behöver avdramatiseras. Gallerister är ofta inte det minsta snobbiga och verken de har kostar inte automatiskt hundratals kronor bara för att de finns på ett galleri. De har mycket mer konst än den som hänger i utställningshallen, de sitter på oerhört mycket kunskap och vill gärna guida dig rätt. Det enda du som

besökare behöver göra är att fråga.

Auktionshusen utvecklar ständigt sina digitala utbud. Numera är auktionerna på nätet lika stora som auktionerna som sker i sal (slagauktioner). På nätet kan du botanisera ostört, även om det kan vara roligt att gå till de fysiska auktionshusen och titta runt. Det kan ta sin lilla tid att hitta det du söker, men desto roligare när det väl händer.

Den senaste tiden har det poppat upp en rad välkurerade digitala konstshoppar. De digitala konstshopparna fokuserar mycket på printar/grafiska blad, alltså verk i upplaga. Det gör att även väletablerade konstnärer kan sälja sina verk för relativt låga summor. Elisabeth Blenow-Calälv på ed. fine art editions, som har digitala konstshoppen ed-art.se, förklarar:

– Jag arbetar med grafik, alltså konst i begränsad upplaga tryckt på ett hantverksmässigt sätt, på papper och med färger som åldras med värdighet. Jag brukar tänka att det är ett slags instegskonst. Som kund kan man köpa konstverk av väletablerade konstnärer utan att det kostar skjortan eftersom verken har gjorts i flera exemplar. Samtidigt har man tagit steget ifrån affischer – det finns ett hantverk bakom som också syns på resultatet. Grafik, eller för den delen foto i större uppla-

HÄR HITTAR DU KONST PÅ NÄTET**PIQMO.COM**

Digitalt fotogalleri med försäljning av prints från ett urval europeiska fotografier. Priser från någon tusenlapp och uppåt.

KAMARADE.ORG

Försäljning av fotografiska original och prints från ett antal utvalda konstnärer. Priser mellan 8 000 kr – 25 000 kr.

HELLETHYGESEN.COM

Danska Helle Thygesen samlar under namnet Art & Antiques

personliga konstfavoriter inom det moderna och samtida. Från ca 2 000 kr.

GRAFIKENSHUS.SE

Webshop med numererade och signerade grafiska blad. Från 700 kr – 12 500 kr.

ED-ART.SE

ed.art säljer konstverk av etablerade och mer oetablerade konstnärer. Alla verk säljs i upplaga. Priser från ca 2 500 kr till 40 000 kr.

DUSTY DECO.COM

Inredningsbutiken Dusty Deco har sedan något år tillbaka utvecklat sin konstshop med en blandning av prints och original, från ca 2 500 kr.

AUKTIONSTIPSET.SE

Initiativ startat av musikern/skribenten Lisa Milberg och klubbkuratorn/musikentusiasterna/möbeldesignern Leo Forsell. De listar här sina favoriter från auktionssajterna.

Mitt första konstköp /**ELISABETH BLENNOW-CALÄLV***Grundare av den digitala konstshoppen ed.art.*

Mitt första konstköp var ett fotografi av den japanska konstnären Rinko Kawauchi. För mig, som jag tror för många andra, var fotokonsten vägen in i konstvärlden. Man börjar med det som ligger nära ens egen vardag och sen borrar man sig inåt. Kawauchis verk hade jag sett på Fondation Cartier i Paris och blivit helt betagen av, köpt böcker och försökt gå på fler utställningar. Sedan såg jag att hon ställde ut på Photographer's Gallery i London, så jag åkte dit och köpte ett litet, litet verk i rätt stor upplaga, som passade budgeten jag fått av mina föräldrar. Det var min 25-årspresent från dem!

*Foto av Rinko Kawauchi.***Mitt första konstköp /****PONTUS SILFVERSTOLPE***Grundare av Barnebys, världens största söksajt för auktioner.*

Mitt första riktiga konstköp ägde rum när jag började arbeta på Bukowskis 1995. Jag köpte en av Andy Warhols Marilyn Monroe-tryck. Jag hade ett väldigt starkt barndomsminne från en släkting som hade sex stycken Marilyn i olika färger över den vita soffan i vardagsrummet, vilket jag tror påverkade mig. Jag har den faktiskt kvar, lite som en påminnelse om min ingång till konst och auktionsvärlden. Det är nog likadant för de flesta, det börjar med ett visst konstverk och slutar med någonting helt annat. Jag tror att det handlar om att man utvecklar sin smak ju mer konst man ser, å andra sidan är Warhol världens mest efterfrågade konstnär, så det kanske egentligen inte handlar om en utveckling av smak utan snarare om en förändrad smak.

”Många lägger stora pengar på *RENOVERING* och *MÖBLER*, men *FÅ INKLUDERAR KONSTEN* i satsningarna”

gor, är ett sätt för konstnärerna att få ut sina verk till fler, samtidigt som de får okej betalt eftersom de kan sälja verket flera gånger.

Verk som kommer i upplaga omgärdas dock av en hel del begrepp som kan vara svåra att tolka. Vad som är en relevant upplaga är till exempel en fråga utan entydigt svar.

– Upplagan och priser spelar mot varandra. Målet är att skapa en rättvis prisbild för var konstnären står just nu och hur eftertraktad hon är, säger Jonas Kleerup, konsult och rådgivare inom konstvärlden. Han fortsätter:

– En taktik är att tänka på vad totalsumman blir om man multiplicerar antalet upplagor med priset och jämför det med konstnärens prisbild. För Absolut Art (digital konsthandel kurerad av Jonas Kleerup) försökte vi lägga oss på en mellannivå, med upplagor

på mellan 20-50. Men vi lät även vissa konstnärer göra större upplagor för att nå en ny publik. Hela tanken med Absolut Art var att hitta en målgrupp som ännu inte köper konst, men vi jobbade direkt via galleristerna och alla priser och upplagor var satta i samråd med dem.

Vill du vara noggrann är det alltså bäst att prata med galleristen eller konsthandlaren du köper av för att höra hur tankarna kring upplagan gått.

Jag köpte till slut sex stycken verk. En originalteckning, en originalmålning och ett originalfoto, alla inköpta på svenska gallerier. Ett grafiskt träsnitt som köptes direkt från konstnären. Ett färgstarkt print som köptes digitalt via en dansk konsthandel, och ett originalfotografi som köptes via ett

galleri i Schweiz. Två gamla konstnärsfavoriter blandat med fyra relativt nya bekantskaper. Fyra kvinnor och två män. Fyra svenska konstnärer, en amerikansk och en dansk. Två svartvita, två färgsprakande och två dämpade fotografier. Det blev min lilla konstsamling, min början på något som jag kommer att ha med mig hela livet om jag vill. Något att bygga vidare på och låta flyga fritt, styrt av mage, lust och fortsatt konstkonsumtion.

Oavsett var eller vad du köper är grunden att vara modig och sann mot dig själv. Konsten är en resa i sig, till platser, känslor och tankar vi inte annars kommer i kontakt med. Gör ditt liv en tjänst och för in lite mer av det i vardagen. Släpp osäkerheten, ta plats och bli delaktig utifrån dina personliga förutsättningar. Titta, tänk och tyck utifrån din mage och ditt hjärta. ♦